

LAUSUNTO

Ympäristöministeriö
lausuntopalvelu.fi

VN/7272/2024

Asia

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi käytöstä poistetun maatuulivoimalan purkamisesta ja purkuvakuudesta sekä laiksi rakentamislain muuttamisesta

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi käytöstä poistetun maatuulivoimalan purkamisesta ja purkuvakuudesta sekä laiksi rakentamislain muuttamisesta.

Uudessa laissa säädettäisiin voimalan omistajan velvollisuudesta purkaa käytöstä poistettu maatuulivoimala ja palauttaa puretun tuulivoimalan sijaintipaikka voimalan rakentamista edeltäneeseen tilaan. Purkamisen kustannusten kattamista turvaisi maatuulivoimalan rakentamishankkeeseen ryhtyvän velvollisuus antaa kunnan rakennusvalvontaviranomaisen hyväksi vakuus purkamistoimien varmistamiseksi. Vuokramaalla sijaitsevan maatuulivoimalan purkamisesta vastaisi voimalan sijaintipaikan kunta, jos voimalan omistaja laiminlöisi purkamiseen liittyvät velvoitteensa ja jos purkamisen kustannuksia ei voitaisi kattaa uudessa laissa tarkoitetulla purkuvakuudella.

Rakentamislakiin lisättäisiin säännökset maatuulivoimalan purkamisluvasta. Lisäksi lakiin tehtäisiin muita uuden lain säätämisestä johtuvia täsmennyksiä ja teknisluonteisia muutoksia.

Esitysluonnoksessa ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2027. Purkuvakuutta ja kunnan toissijaista purkamisvelvollisuutta koskevia säännöksiä sovellettaisiin kuitenkin vain tuulivoimaloihin, joita koskevaa rakentamislupaa haettaisiin aikaisintaan vuonna 2028.

Paltamon kunnan lausunto:

Paltamon kunta pitää hallituksen esitystä laiksi käytöstä poistetun maatuulivoimalan purkamisesta ja purkuvakuudesta tervetulleena ja kuntien kannalta tärkeänä kokonaisuutena.

Kunta esittää huomiona seuraavia seikkoja:

Purkuvelvollisuus ja purkamisen laajuus

Kunta kannattaa pääsääntöä, jonka mukaan tuulivoimalan maanpäälliset rakenteet, perustukset ja huoltokentän rakenteet puretaan ja alue palautetaan rakentamista edeltäneeseen tilaan. Tämä varmistaa maanomistajien oikeussuojan ja mahdollistaa alueiden jatkokäytön ilman pysyviä rajoitteita. Kunta pitää perusteltuna mahdollisuutta poiketa perustusten täydellisestä purkamisesta ympäristösyistä, mikäli purkaminen aiheuttaisi kokonaisuutena enemmän haittaa kuin hyötyä.

Kunnan toissijainen vastuu

Kunta ymmärtää esitetyn perusteen sille, että kunta olisi viimekätinen purkuvastuutaho, jos omistaja laiminlyö ja vakuus ei riitä.

Esitysluonnoksen perusteella purkukustannukset voivat olla jopa 430 000–750 000 € / voimala, riippuen perustusten laajuudesta. Vakuuden mitoituksen minimivaa-timuksia tulisi täsmentää asetustasolla, jotta kunnalle ei synny ulkoisia riskisiirtymiä. Kunnalle aiheutuvia riskejä tulee arvioida tarkemmin, etenkin tilanteessa, jossa purkukustannukset ylittävät huomattavasti vakuuden.

Kunnan valvontatehtävät ja resurssit

Kunnan rakennusvalvonnalle ehdotetut tehtävät – purkamisluvan käsittely, purkuvakuuden määrääminen ja valvonta ovat uusia vastuita. Vaikka vakuuksien asettaminen on ainakin ympäristön valvonnalle tuttuja asioita, niin useiden voimaloiden yhtäaikaiset purku- ja vakuusmenettelyt voivat pienissä kunnissa aiheuttaa merkittävää hallinnollista painetta, joten toimeenpanovaiheessa valtion tulisi varmistaa ohjeistus ja koulutus, rakennusvalvonnan resurssitarpeet on tunnistettava ja resursoitava riittävästi.

Vaikutukset maanomistajiin, kunnan maankäyttöön ja kaavoitukseen

Paltamon kunta pitää hyvänä, että lakisääteinen vakuus suojaa yksityisiä maanomistajia ja vähentää riskiä kohtuuttomista taloudellisista vastuista, jotka nykykäytännössä voivat kohdistua maanomistajiin sopimusten puutteiden vuoksi. Selkeä purkamissääntely parantaa tuulivoimahankkeiden hyväksyttävyyttä kuntalaisten keskuudessa ja vähentää jälkikäteisiä epäselvyyksiä.

Vastuurahasto

Paltamon kunta esittää harkittavaksi ympäristövahinkorahaston kaltaista lakisääteistä rahastoa, josta katetaan voimaloiden purkukustannukset niissä tapauksissa, joissa varsinainen vastuutaho ei suoriudu purkamisesta

säällisessä ajassa, ei pysty hoitamaan purkamisesta aiheutuvia kustannuksia tai vastuutahosta ei saada selvyyttä.

Paltamon kunnanhallitus 30.3.2026